

Metodický list pro vymezení okruhu činností zakázaných při používání motorových vozíků

---

1 Účel dokumentu

Tento materiál je interním dokumentem ústavu primárně určený jako metodická pomůcka při zpracovávání znaleckých posudků a podávání odborných stanovisek pracovníky ústavu. Ústav nevylučuje jeho použití coby podpůrného nástroje pro potřeby aplikační praxe, kde může posloužit jako východisko pro specializované činnosti odborníků v prevenci rizik.

2 Úvod

Činnosti zakázané při provozu a obsluze motorových vozíků (dále jen „vozík“) a při přepravě břemen prováděné pomocí nich se vždy odvíjí z návodů k používání stanovených jejich výrobcem, případně od výsledků analýzy rizik zpracované pro dané pracoviště s přihlédnutím k místním podmínkám a charakteru vykonávané práce. Na základě zkušeností z praxe a z dostupné literatury lze nicméně stanovit více než 40 názorných příkladů, které lze v obecném pohledu považovat za činnosti zakázané. Níže uvedený výčet není vyčerpávající a s ohledem na místní podmínky může být doplněn o řadu dalších.

3 Činnosti zakázané při provozu a obsluze motorových vozíků

- 1) Používat vozík, který nespĺňuje stanovené technické požadavky pro bezpečný provoz a dále vozík neoznačený.
- 2) Používat vozík k účelům, pro které nebyl konstruován, anebo v rozporu s návodem k používání.
- 3) Přetěžovat vozík nad jeho stanovenou nosnost (viz zátěžový diagram a zbytková nosnost vozíku) nebo tažnou sílu na závěsu vozíku určeného k tažení.
- 4) Obsluhovat vozík nepovolanými osobami, resp. přenechat jim řízení.
- 5) Obsluhovat vozík řidičem, který nemá potřebnou kvalifikaci (tj. v daných případech platné řidičské oprávnění, řádné proškolení z návodu k používání, není řádně zaškolen), nebo který nespĺňuje požadavky na zdravotní způsobilost.
- 6) Provádět činnosti, pro které nemá řidič požadovanou kvalifikaci (např. opravy).
- 7) Obsluhovat vozík pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.
- 8) Opustit vozík bez jeho zabezpečení proti zneužití nepovolanou osobou (např. ponechat klíčky v zapalování, s motorem v chodu, bez zakódovaného řídicího systému ad.).
- 9) Opustit vozík, je-li břemeno zdviženo.
- 10) Obsluhovat vozík při náhlé nevolnosti nebo při zhoršeném zdravotním stavu řidiče.
- 11) Obsluhovat zdvižný vozík bez použití ochranné přilby.
- 12) Provádět střídání obsluhy vozíku v případech, kdy není vozík řádně zajištěn proti pohybu, břemeno je zdviženo apod.).

Metodický list pro vymezení okruhu činností zakázaných při používání motorových vozíků

- 13) Pokračovat v činnosti při výskytu osob pod zdviženými vidlicemi, v bezprostřední blízkosti vozíku nebo jeho pohybujiících se částí, nebo v blízkosti přídavných zařízení vozíku.
- 14) Přepravovat osoby na konstrukci vozíku (pokud není výrobcem stanoveno jinak), na zařízeních pro přepravu materiálu, nebo na přepravovaném materiálu.
- 15) Převážet v kabině další osoby (pokud není výrobcem stanoveno jinak).
- 16) Zdvihat osoby na vidlicích bez použití originálních přídavných zařízení.
- 17) Otevírat vrata nebo dveře nárazem jedoucího vozíku, pokud nejde o vrata k tomuto účelu přizpůsobená.
- 18) Pokračovat v nakládce nebo vykládce materiálu za situace, kdy se v ohroženém prostoru vozíku vyskytují osoby (např. chodci, návštěvníci apod.).
- 19) Obsluhovat vozík za situace, kdy řidič nemá dostatečný přehled o pohybu dopravních prostředků nebo technických zařízení v ohroženém prostoru vozíku.
- 20) Obsluhovat ovladače vozíku (volant, páky, pedály ad.) v případech, kdy řidič nemá jistotu jejich bezpečného úchopu (např. ruce znečištěné od oleje, zašpiněná obuv apod.).
- 21) Jet mimo vyznačené a stanovené komunikace pro provoz vozíku a vjíždět na vyznačené komunikace určené pouze pro pěší.
- 22) Jet se zdviženými vidlicemi nebo je za jízdy zdvihat.
- 23) Jet s vozíkem vpřed za situace, že převážené břemeno nebo jiné okolnosti (např. nedostatečné osvětlení pracoviště) brání ve viditelnosti řidiče.
- 24) Při jízdě se vyklánět mimo půdorys vozíku, vystrkovat z vozíku ruce, nohy nebo předměty.
- 25) Jet bez řádně zapnutého bezpečnostního pásu, je-li jím vozík vybaven.
- 26) Jet bez řádně zapnutých varovných akustických nebo vizuálních zařízení (maják, klakson, blue/red spot light, couvací alarm apod.), je-li jimi vozík vybaven.
- 27) Přejíždět nechráněné elektrické kabely, tlakové hadice apod.
- 28) Přidržovat/zajišťovat manipulované břemeno další osobou.
- 29) Manipulovat s břemenem špatně loženým, nezajištěným proti pohybu, anebo přesahujícím okraj nakládací plošiny.
- 30) Překračovat povolenou rychlost jízdy.
- 31) Zastavovat a stát na místech, která k tomu nejsou určena, zejména na železničních přejezdech a přechodech pro chodce nebo v jejich bezprostřední blízkosti, stát na rampách v nebezpečné blízkosti obsluhovaného dopravního prostředku (nákladní automobil, železniční vagón apod.), v nebezpečné zóně uskladněných nebezpečných chemických látek a směsí apod.

Metodický list pro vymezení okruhu činností zakázaných při používání motorových vozíků

- 32) Prudce se rozjíždět nebo zastavovat, rychle zatáčet, zastavovat o cizí předmět, jezdit smykem apod.
- 33) Vjíždět do objektu a míst, do nichž je vjezd vozíkem zakázán.
- 34) Vjíždět na nerovný, nezpevněný povrch nebo do míst s nedostatečnou viditelností.
- 35) Najíždět na můstky, ložné plochy vozidel nebo výtahů, které nemají dostatečnou šířku, nosnost nebo stabilitu.
- 36) Za jízdy ze svahu vypnout motor, jet bez zařazeného rychlostního stupně, nebo jet s břemenem popředu.
- 37) Překračovat dovolené hodnoty stoupavosti vozíku; jet na svahu po vrstevnici v případě, kdy může hrozit převrácení vozíku.
- 38) Otáčet se na svahu, jehož sklon je větší než dovolená hodnota stanovená výrobcem.
- 39) Použít přídavné zařízení, které není pro daný účel konstruováno a určeno výrobcem, nebo které nemá schválenou technickou způsobilost v technické dokumentaci.
- 40) Použít přídavné zařízení bez jeho náležité instalace dle specifikace výrobce.
- 41) Tahat přípojná vozidla bez předchozí kontroly připojovacího zařízení a bez upevnění zajišťovacího prvku (lanka, řetězy), je-li jím vozidlo vybaveno.
- 42) Ukládat v prostoru pro řidiče předměty, které by ho mohly ohrozit (např. při prudkém zastavení, převrácení vozíku), snížit ovladatelnost vozíku, nebo omezit výhled při jízdě.
- 43) Zasahovat do bezpečnostních zařízení či konstrukce vozíku.
- 44) Porušovat zákazy uvedené výrobcem v návodu k používání vozíku nebo bezpečnostními značkami.
- 45) Odstraňovat nebo poškozovat bezpečnostní kryty a značení (včetně informačních štítků).
- 46) Provádět manipulace s břemenem pomocí vidlic v případech, kdy vidlice nedosahují alespoň do 2/3 jeho délky (platí pro břemena s těžištěm uprostřed).
- 47) Při obsluze vozíku používat mobilní telefon, bezdrátovou sadu (handsfree) nebo sluchátka pro přehrávání hudby.

4 Použitá literatura

[1] Dušátko, A. *Bezpečná práce s motorovými vozíky*. Praha : Práce, 1982.

[2] Dušátko, A. a kol. *Skladové objekty a jejich provoz z pohledu bezpečnostních, hygienických a požárních předpisů*. Olomouc : Anag, 2012. ISBN 978-80-7263-356-0.

[3] Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, ve znění pozdějších předpisů.

Metodický list pro vymezení okruhu činností zakázaných při používání motorových vozíků

---

[4] Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí.

[5] ČSN 26 8805 Manipulační vozíky s vlastním pohonem - Provoz, údržba, opravy a technické kontroly. Praha : ÚNMZ. účinnost od 7/2000 (ve znění pozdějších oprav).

[6] ČSN EN ISO 3691 -1 Manipulační vozíky - Bezpečnostní požadavky a ověření - Část 1: Manipulační vozíky s vlastním pohonem, jiné než vozíky bez řidiče, vozíky s proměnným vyložením a vozíky k přepravě nákladů. Praha : ÚNMZ. účinnost od 2/2016 (ve znění pozdějších oprav).

[7] ČSN EN ISO 3691-2 Manipulační vozíky - Bezpečnostní požadavky a ověření – Část 2: Manipulační vozíky s vlastním pohonem, s proměnným vyložením. Praha : ÚNMZ. účinnost od 12/2016.

[8] ČSN EN ISO 3691-6 Manipulační vozíky - Bezpečnostní požadavky a ověření – Část 5: Ruční vozíky. Praha : ÚNMZ. účinnost od 8/2016

[9] ČSN EN ISO 3691-6 Manipulační vozíky - Bezpečnostní požadavky a ověření – Část 6: Plošinové vozíky pro přepravu nákladů a osob. Praha : ÚNMZ. účinnost od 7/2016.

[10] ČSN EN 1459+A3 Bezpečnost manipulačních vozíků - Vozíky s proměnným vyložením a vlastním pohonem. Praha : ÚNMZ. účinnost od 5/2012 (ve znění pozdějších oprav).

[11] ČSN EN 1726-2 Bezpečnost manipulačních vozíků - Vozíky s vlastním pohonem s nosností do 10 000 kg včetně a tahače s tažnou silou do 20 000 N včetně - Část 2: Další požadavky na vozíky se zdviženým místem obsluhy a na vozíky zvláště navržené pro pojezd se zdviženým břemenem. Praha : ÚNMZ. účinnost od 11/2001.

[12] Dopravně provozní řád pro manipulační vozíky. Příloha č. 5 k SGR-15-06. Spolana a.s. Neratovice. <<http://www.spolana.cz/CZ/SluzbyAAreal/Documents/P%C5%99%C3%ADloha5.pdf>>

Copyright

Zpracovali: RNDr. Mgr. Petr A. Skřehot, Ph.D., JUDr. Petr Kožmín, Ing. Jakub Marek, Ing. Petr Osička.

© Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú., 2017.

Tento metodický list je určen pro odbornou veřejnost výlučně pro nekomerční využití. Jakékoli přetisky, veřejné šíření nebo komercializace tohoto výstupu je zakázána.